

ŁOŻNY (26) ai

o pochylone (Mącz 1 r.; tak też Cn).

sg f N łóżnã (1). ◇ G łóżn(e)j (2). ◇ D łóżn(e)j (1). ◇ A łóżnã (7). ◇ L łóżn(e)j (7). ◇ pl N subst łóżn(e) (2). ◇ A subst łóżn(e) (1). ◇ I f łóżn(e)mi (1). ◇ L łóżnych (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Przymiotnik od „łóże” (26) :

a. Należący do łóża (2) : Fulcrum — Słupi łóżnę, podpory. *Calep* 439b.

Wyrażenie: »deka łóżna« = *pas podtrzymujący materac w łóżku* (1): *Fascia lecti*, *Deká łóżna*. *Mącz* 119a.

b. Używany w łóžu (2) : Zeznała theſch y zdругiego ſpidwałka kthori othworem ſtall dwye poſchwyte wyąła y dwyą przeſzczyeradlye lozne *LibMal* 1544/91 v; [Do gierady należą przykrycia łóżne albo kołdry, prześcieradła, bodlochy. *SzczerbSpecSax* 135 (*Linde*)].

Wyrażenie: »chusta łóżna« = *rodzaj okrycia używanego w łóżku* (1): Z obu stron dobrze są rozdzielieni, [...] Chustami także łóżnemi, Chodzonemi, Plotnem Obrusami, y inſzemi *ZapKoſcier* 1580/7.

c. Wyrażenie: »łóżna pustota« [o rozkoszach cielesnych] (1) : ábo/ iżby ſie był ſthrzywał od winá/ kthorego ſtárzy bárziesy prágną/ niź łóżney puſtoty *GórnDworz* Aa7v.

d. Wyrażenie: »łóżna niemoc, choroba« = *choroba zmuszająca do leżenia w łóżku; epidemia* Cn [szyk 17:4] (20:1): Ktory człowiek częłto požiwa Aloe/ To iełt czarney Haleny/ taki zachowa zdrowie ſwoie za długie czały/ á niemoże w łóżnã y w żadnã ciężkã niemoc wpać *FalZioł* III 2d; VRina czarna wgorączcze vſtawicżney to iełt w łóżney niemoczy/ ktorã teź zowã ogniowã. Znamionuie ſmiertelnego być *FalZioł* V [2]; CIRCul zieloney barwy w gorącey łóżney niemoczy widziany. Znamionuie wielkie ſpalenie y wynizczenie mozgu. *FalZioł* V 8; A wſzakofz Auenzoar znamienity á ſtari lekarz piłze: iż ſynowi ſwemu we trzech leciech będączemu: puſzczał krew w Łóżney niemoczy *FalZioł* V 57, * 2d, I 32a, 112a, V 3, 4v [2 r.], [4v] (18); Pan go będzie ciełzył w niemocy łóżney [*Dominus fulciat super lectum doloris eius*]/ á odmieni poćiel iego w niemocy iego. *BibRadz* Ps 40/4; Bo tháki vboławſzy iáko ná łóżnã niemoc/ iuż mu ſie tylko tho wełbye wierci iákoby ſie pomścił/ á vczynił doſyć vporowi ſwemu. *RejZwierc* 157; iełt oſobny ſzpital/ do ktorego tych dawáią/ ktorým ſię ná łóżnã chorobę zánofi. *ReszHoz* 120.

Cf **ŁOŻOWY**